Tanmenetek 8-18 éves tanulók részére 2010-09-08

A tanmenet a művészeti iskolai csoportok legkedveltebb feladataiból építkezik. A feladatok kissé túlméretezettek, lassabban dolgozó csoportokkal az év valamennyi feladata nem teljesíthető. Ha valamelyik évfolyamnak kimaradtak a korábbi feladatok, érdemes azokból a legérdekesebbeket betervezni a felsőbb osztályok számára is.

Bizonyos feladatok témája egyszerűen megváltozatható, pl. az óriás (hobbit, stb.) biciklije helyett az óriás ruhatára, íróeszközei, stb. is lehet a feladat.

Ha a technikáknál AT szerepel, az azt jelenti, hogy bármelyik alaptechnikát használhatják a tanulók. Ceruza, színesceruza, filctoll, zsírkréta, akvarell, fedőfesték.

Előképző 1.

Szeptember

1. hét

Firkák (A kisgyermekkori rajznyelv megerősítése.)

Nonfiguratív firkák

Beszélgetünk arról, hogyan nő fel egy gyerek, mit tud egy pólyás, mit egy két éves, stb. Kérdezek valamit, válaszoljatok rá rajzban. Szerintetek amikor egy egészen kicsi gyerek először kezd rajzolgatni, hogyan néz ki a papír? Mit rajzol? Rajzolgassatok úgy, ahogyan egy egészen pici gyerek rajzolhat. (Megbeszéljük a rajzokat.) Egyszínű rajzeszköz. Legjobb a golyóstoll, hisz ha valaki nagyon beleéli magát, a ceruza hegyét kitöri, a filcet szétnyomja. A firkáknál megelégedhetünk egyetlen firkálással, vagy részletesebben feldolgozhatjuk a kisgyermekkori firkálás történetét. Meg lehet beszélni, hogyan fogja a kis gyerek a tollat. (Marokra.) Melyik ízületből indul a kézmozgás. (Vállból.) A firkák először kifutnak a lapról is. Aztán alkalmazkodnak a lap széléhez. Aztán fészekszerű gombolyaggá alakulnak. Aztán valamit ábrázolni kezdenek. Véletlenszerű címadás, belelátás. Végül megjelenik a szándékos ábrázolás.

Gyermekrajzok

Aztán növekszik a gyerek. Lassan elkészülnek az első rajzai, amik már ábrázolnak is valamit. Milyenek lehetnek ezek az első, valamit ábrázoló rajzok? (Tetszés szerint választott rajzeszközzel.) Az elkészült rajzokat kirakjuk a táblára.

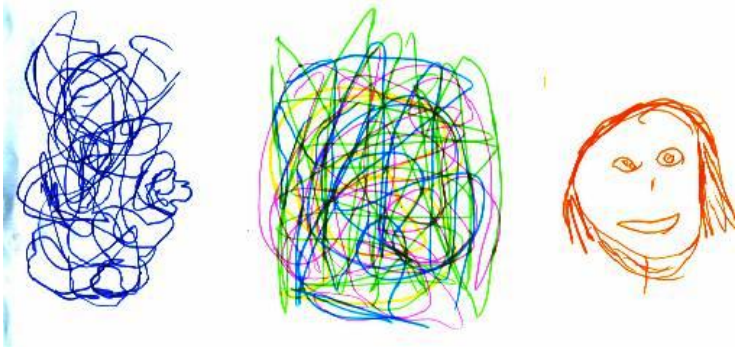

Történet rajza

Meséljen el mindenki egy történetet ezekkel a kis rajzokkal. Tehát használhatja mindazt, ami itt van a táblán, de más dolgokat is kitalálhat. Ha a történet nem fér el egy képre, több képet is rajzolhatsz.
Az elkészült rajzokat kitesszük, megpróbáljuk kitalálni miről szólhat.
Ha sok a görcsös rajz, folytathatjuk a formatanulmányokat.

Firkák szabadon

Próbáljunk meg egy lapra három - négy firka rajzot elhelyezni, de mindegyik másféle legyen.
Gyűrjünk össze néhány papírlapot, de mindegyiket más módon.
Tegyük ki magunk elé a firkákat, és az összegyűrt papírokat. Figyeljük meg, mire hasonlít! Rajzoljuk meg!

Érzelmeket hordozó firkák

Nézzünk meg néhány firkát. Miben különböznek?
Esik, emelkedik, suhan, lebeg. Erőszakos, szelíd, stb. Rajzold meg vonalakkal!
Nézzük meg újra az előző firkákat. Meséljünk azokról, akik rajzolták őket. Firkáljunk jókedvű, szomorú, félénk, bátor, stb. firkákat.

Kép sok vonalból
Rajzolj egy képet, mindegy mit ábrázol, de sokféle vonal, pont legyen rajta.

Érzelmek kifejezése vonalakkal
Fejezd ki vonalakkal: Öröm, bánat, harag. Találj ki valamilyen érzelmet, dolgot, amit egy vonallal kifejezhetsz. Ha nincs semmi ötleted: rajzolj házat, kéményt, füstöt, kerítést, füvet, virágot, felhőket, napot csak vonallal.

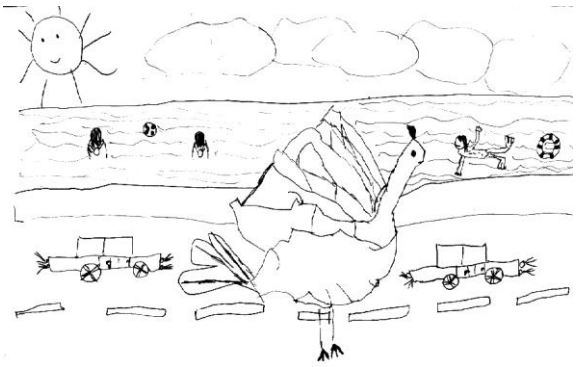

Rajzolj puha ceruzával nagy fát, mellé egy kicsit, szép, zeg-zugos ágakkal, gallyakkal, de csak vonalakkal dolgozz! Törekedj sokféle vonal alkalmazására!

Érzelmeket hordozó firkák egyszerűbben:
Van egy kisfiú, vagy kislány. Szomorú, magányos, szelíd, kedves, ül egyedül, és kedvetlenül firkálgat. Firkálj te is olyat, amit ő firkálna.
Egy másik kisfiú vagy kislány pedig jókedvű, felszabadult, mindig van társaság, sokat játszik, mindenki szereti, firkál valamit. Mit firkál?
A harmadik gyerek is jókedvű, de ő erőszakos, durva.
A negyedik firkádhoz te találj ki valakit.

Folt firkák
Firkálni persze nem csak vonalakkal lehet. vetítek néhány diát, amin foltok vannak, de nem ábrázolnak semmit. Készítsünk ilyen folt firkákat is. (Filc vagy festés.)

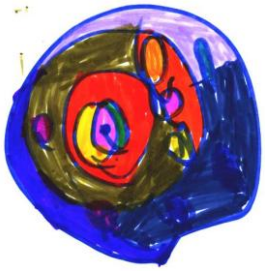

Figuratív rajzok, festmények
Tedd ki magad elé a firka rajzokat, amiket a négy gyerek készített.
Válassz ki egyet a firkák közül, és rajzolj vagy fess egy képet, amit a firkáló kisgyerek rajzolt, a firkálás után. Ez már ne firka legyen.
Ha elkészültél, rajzold meg magát a firkáló gyereket is, írhatsz is róla valamit a lap hátára.

Dósa Gergő rajza és a rajzot készítő gyerek képe.

Szemléltetés: táblai rajz

Filctoll (esetleg:golyóstoll, filctoll, ceruza) különböző méretű papírok.

2. . hét

A kóró és a kismadár

Elbeszélő ábrázolás közösen.

Osszuk ki az egyes szereplőket. A mese szereplőinek megrajzolása/megfestése a legkisebbeknek sem okoz gondot, ha hangsúlyozzuk, hogy csak az a fontos, egymástól különbözzenek. Nagy létszámú osztályokban külön rajzoló kaphatja a kismadarat minden szituációban, és persze a visszaút szereplőit is külön gyerekekre bízhatjuk. Aki hamar elkészül, besegíthet a falu rajzolásába. A kismadarat előre megrajzolhatja valaki, és ezután mindenki igyekszik ehhez a rajzhoz tartani magát, de azt is elfogadhatjuk, hogy a kismadár folyton változik. Esetleg sablon körülrajzolásával biztosíthatjuk a kismadár hozzávetőleges alak állandóságát.
Megpróbálkozhatunk azzal is, hogy minden szereplőt eljátszunk. A mese végigmondása után körbe állunk, újra mondjuk a mesét, és megpróbálunk mindig átváltozni az adott szereplővé. Kóróvá, vízzé, stb.
Majd helyreülünk, és mindenki megrajzol valamit. Az elkészült munkákat kitesszük, megnézzük mit nem rajzoltunk meg, és most ezek közül kell rajzolni valamit.

Ha akvarellel vagy fedőfestékkel dolgozunk, elmagyarázzuk, bemutatjuk a technika sajátosságait.

Másik megoldás:
Még egyszer elmondjuk, megint eljátsszuk a dolgokat, de most minden játék után helyremegyünk, és mindenki megrajzolja a szereplőt.
Vagy kiosztjuk, kinek mit kellene megrajzolni.
Végül egy nagy papírcsíkra, vagy más formátumú nagy lapra „összerajzoljuk” a mesét.
A rajzokat elhelyezhetjük egyenes vonalban, vagy két sorban a kakasnál visszafordítva a történetet, "ikonfalat alakíthatunk a külön lapokra rajzolt részletekből," de kitalálhatunk bonyolultabb kompozíciós szerkezeteket is.

Zsírkréta vagy fedőfesték. Nagy papírcsík vagy A/1-es dipa

3. hét

Egyéni munka

Kitesszük az elmúlt órán készült nagy közös munkát. Mindenki megrajzolja/megfesti a saját képét a meséről.

Filctoll, zsírkréta, akvarell vagy fedőfestés

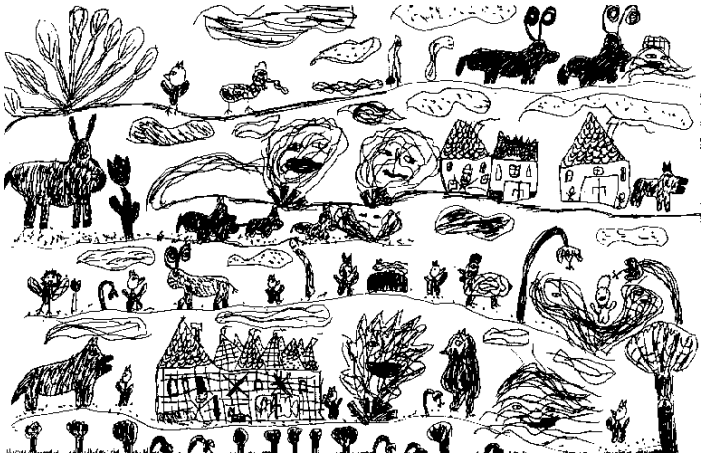

Egy egyéni munka. Pékó Erika Barbarától (3. o,) a Művészeti iskola másodikosától.

Október

1. hét

Rajz forgó

A ping-pong forgóhoz hasonló, kiteszünk az asztalra egy nagy papírt, körbeálljuk, lassan indul a menet, mindenki rajzol. Megállapodhatunk abban, hogy mindenki csak egy színt használ, vagy kitehetünk középre egy

filc készletet, és ebből szedünk el, ahogy épp érjük. Felbonthatjuk a munkát részfeladatokra. Pl. először csak a szereplőket rajzoljuk. Aztán az út kavicsait, vagy néhányan a kavicsok közé fűcsomókat, stb. Következő lépés lehet az útszéli növények rajzolgatása, majd egy újabb körben virágok kerülhetnek rájuk. Következő körben mondjuk a szereplőket gazdagítjuk, végül jöhet a színezés.

Előkészítés: asztalok összetolása, A/1 v. A/2-es Farostlemez felrakása
Filckészlet, A/1 v A/2-es lapok,

2. . hét

Saját mese rajzolása/festése a nagy képről vett alakokkal.

Technikák:AT

3. hét

Sétáló ceruza

Karakteres firkák

Egyszerű kis játékos feladat. Bemutatom a táblára ragasztott papíron hogyan indulok el a ceruzámmal. Rajzolok különböző karakterekkel, vissza-visszafordulok. „Elindulok a ceruzával (zseléstollal, filctollal) megyek, visszafordulok egy köríven, megyek tovább, most szögletesen fordulok vissza, és akkor már így is megyek tovább, most hullámosan, most szabálytalanul, aztán megint köríven… Indítsátok el ti is a ceruzátokat, és járjátok be szépen a papír felületét, ahogy nektek tetszik!”

Ha betelt a lap, kezdjetek új sétába egy másik lapon (Különböző minőségű papírokat is rakhatunk ki, esetleg különböző rajzeszközöket is) Próbáld most másképp vezetni a rajzeszközödet. Nyugodt – nyugtalan. Finom – durva. Hegyesedő, gömbölyödő, stb.

<u>Mire hasonlít?</u>

Figyeljétek meg az elkészült rajzokat, keressetek rajtuk kisebb-nagyobb részleteket, amik hasonlítanak valamire. Milyen képet rajzolhatnátok belőle? Megőrizhetitek az eredeti formákat is, épp csak egy keveset alakítva rajta, vagy teljesen átalakíthatjátok.

<u>Színezgetés</u>

Akinek semmi nem jut eszébe, és újat sem szeretne kezdeni, színezgesse ki a rajzon keletkezett kis zárt formákat!

<u>Szabad rajz</u>

Végül teljesen szabadon is rajzolhatsz bármit, ami

eszedbe jut.

Szemléltetés: Táblai rajz

Technika: Filctoll, színesceruza, ceruza.Papírok: A/6-A/4 ig

4. hét

Sétáló ceruza szabad rajzok befejezése

November

1. hét

Sétáló ecset

Az előző órához hasonlóan dolgozunk, de most ecsettel indítjuk a sétát.

A végén megint szabad festés a hátterek elé, vagy másik lapra.

Szemléltetés: tábali festés papírra.

Technika: Fedőfesték, A/3-as vagy A/2-es dipa.

2. hét

Szillők és Morgorok

Újra átnézzük az előző órákon készült munkákat, a sétáló ceruza – ecset képeket, megfigyeljük az eltérő karakterű megoldásokat.

„Éltek egyszer, innen nagyon messze, a szillők és a morgorok. A morgorok magukat csak morgnak nevezték. A szillők kedvesek, szelídek, aranyosak voltak, a bajban segítették egymást, de hát túl sok bajuk nem volt, mivel nem okoztak egymásnak semmi gondot. Ezzel szemben a morgorok bizony eléggé morgós, morcos, kiállhatatatlan valakik voltak, folyton veszekedtek, bár azért addig nem netek el, hogy össze is verekedtek volna, mégis csak meseországban éltek, de így is elég sok gondot okoztak egymásnak. Fessetek, rajzoljatok meg egy vagy több morgort és szillőt ugyanarra, vagy két külön lapra. Nem tudjuk miféle lények voltak, emberszerűek, madárszerűek, vagy inkább növényekre hasonlítottak, nektek kellene most kitalálnotok őket.

(Mondhatunk hosszabb mesét is, amiben különböző dolgok történnek, akár úgy is, hogy először rajzolni kezdenek a rövid bevezető után, majd közben, fokozatosan tudnak meg újabb és újabb dolgokat a kétféle világról.)

Aki hamar elkészül, fessen mindenféle dolgokat a háttérbe. (Növények, épületek, tárgyak, stb.) Ha teljesen kész a kép, külön lapra folytassa a festést!

Esetleg előkészítésképpen diavetítés Tematikus diák: kontrasztok

Filctoll, színesceruza, olajpasztell, vagy Fedőfesték.

3. hét

Szillmorg írások

Megpróbáljuk kitalálni, hogyan írhattak. (Folyó rás, elkülönült betűk, képírás, stb.)

Ha valaki elkészült, új kép festése, vagy alakok festése (ragasztása) a sétáló ecset képre. Esetleg egy képregény rajzolása, festése természetesen szilmorg írással.

Esetleg szemléltethetünk kalligrafikus munkákkal Tematikus diák: Jelek vagy Írás

Filctoll anilinky vagy Fedőfesték

Szillők és Morgorok. Mintázás

Agyag. Ha nem tervezzük a Csontváry világa feladatsort, akkor az agyagmintázás után itt jöhet az uszadékfák továbbalakítása, esetleg egy talált tárgy mintázás. Talált tárgyak összeragasztásával, drótozásával alakítjuk ki a szillők és morgok testét, majd megfestjük őket.

Agyag, mintázóeszközök.

December

1. hét

Alakok kifestése

Fedőfesték

2. hét

Szillők és Morgorok. Mintázás

uszadékfákból

Az

uszadékfákat kis falapokra erősítjük facsavarral, a gyerekek megfestik.

Fedőfesték

Előkészítés Uszadékfák felcsavarozása

Aki gyorsan elkészül: Alakok újramintázása agyagból

agyag

3. hét

Szillők és Morgorok jelei

Középkori jelekből indulunk ki, azokat variáljuk.

Fedőfesték

Miféle jelek lehetnek a Szillők és Morgorok plakátjain, házain?

Aki hamar elkészül, kezdheti rajzolni Szilmorgia házait, állatait, növényeit.

Január

1. hét

Szilmorgia

Fessen mindenki egy képet a Szillőkről, vagy Morgorokról, vagy mindkettőről. A képhez használhatjuk a korábbi, sétáló ecset festményt is háttérként. Kerüljenek rá házak, növények, állatok is a Szillők és Morgorok mellé.

Fedőfesték, farostlemezre vagy kartonra

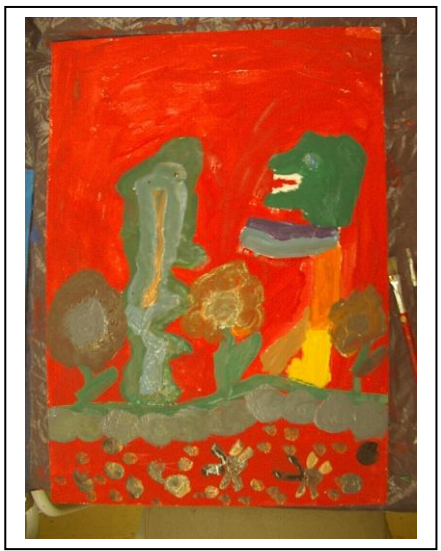

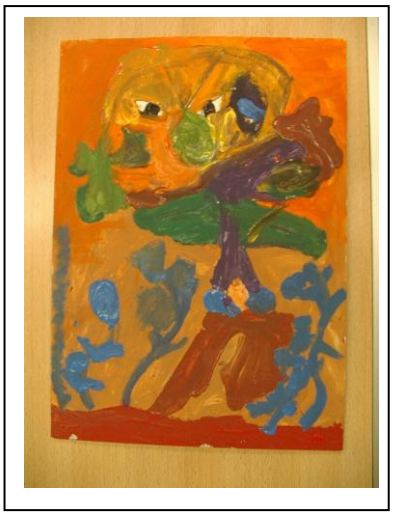

2. hét

Nagy közös kép festése Szilmorgiáról

Pl. úgy, hogy egy nagy üveglap alá odatesszük az eddig készült munkákat, vízben nem oldódó filctollal átrajzoljuk a körvonalakat, az egészen apró foltokat ki is színezzük, majd fedőfestékkel kifestjük a foltokat.

Előkészítés: nagy üveglap

Fedőfesték, farostlemezre, kartonra vagy üveglapra. Ez esetben először alkoholos filctoll rajz.

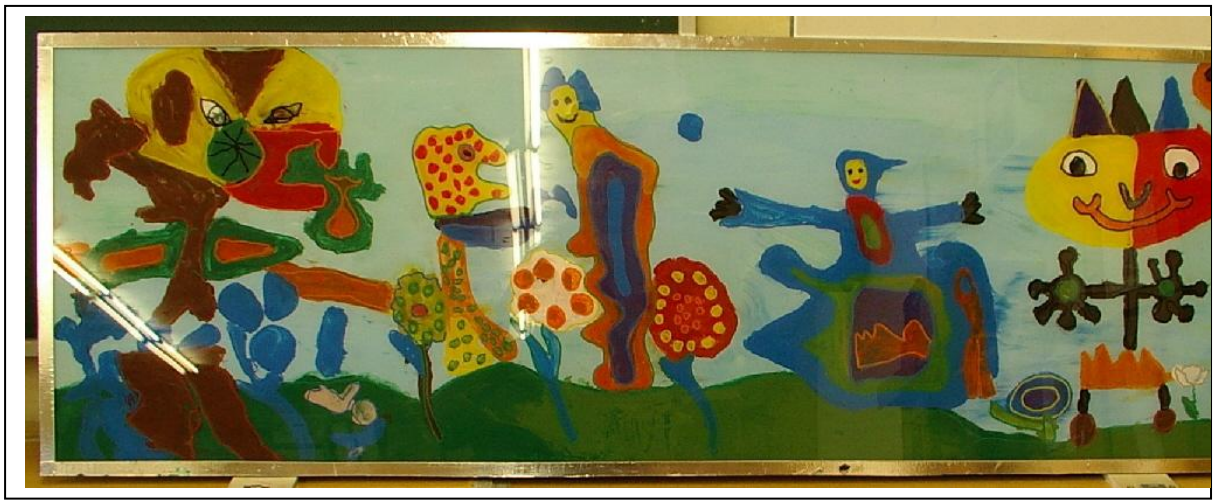

3. hét

Befejezés

4. hét

Noé története

Állatok kirajzolgatása

Albumokból, folyóiratokból, fényképekről rajzolgatunk vagy festegetünk állatpárokat.

Előkészítés: folyóiratok, albumok, képek bekészítése

Ceruza, színes eszközök

Szemléltetés: folyóiratok, albumok, egyéb képek.

Február

1. hét

Nagy hajó készül

Nagy papírra vagy farostlemezre megfestjük a hajót. A korábban megfestett állatokat körbevágjuk, és ráragasztjuk a hajóra. Mielőtt felragasztanánk, egy másik dipa lapon körberajzoljuk őket. Ezekből papírmetszetek készülnek.
Másik változatban nem vágjuk ki a korábbi állatokat, hanem felfestjük őket a nagy festett hajóra. A papírmetszetekhez ekkor újrarajzoljuk az állatokat.
Fedőfesték, papírmetszet. Ollók, ragasztó.

2. hét

A papírmetszetek befejezése

Nyomtatás
Üveglap, festékezőhengerek, nagy papír, lakkbenzin, törlőrongy, kézmosó

3. hét

Saját kép festése a hajóról

Színes eszközök

4. hét

Saját kép befejezése

Ha maradt idő, állatdomborművek készítése5-10 cm-es méretben, hajó készítése nagyobb agyaglepényből, az állatok ráhelyezése.

(Kiszárítás előtt a hajót szétvágjuk, hogy beférjen a kemencébe, az állatokat nem dolgozzuk rá a felületre, égetés után ragasztjuk fel őket.)

Agyag, mintázóeszközök

Március

1. hét

Kiss Anna: Hajó

Egyszerű kis pantomim játék.

Előtte beszélhetünk a nadragulyáról, bemutathatjuk képen. " Kis szennyes-lila, mérges termést hozó virág, a titokzatos Első Nadragulya tehát lehet egy mérges, pukkancs kalózkapitány, kis nevetséges figura.

Eljátszathatjuk a verset egy kis csoporttal, kérdésekkel segítve a játék kialakítását. Hogy tudnánk eljátszani a kéményt, a dudát, stb. (A hajókémény magasba tartott karú, a hajóduda meggörbült felsőtestű gyerek.) Kiadhatjuk csoportoknak a feladatot. Készüljön fel minden csoport a vers eljátszására.

Persze a vers tovább is játszható, kialakíthatjuk a hajót padokból, székekből, szerepeket választhatunk, eljátszhatunk egy hajóutat, a hajó életének eseményeivel. Ez a játék hosszú hetekre biztosíthatja a rajzórák témáit. (Lásd Sinkó - Szemadám: A Pézsempatek utasai. Gyik műhely)

Kiss Anna: Hajó

Félelmetes hajókémény

rettenetes hajóduda

aztán jön a hajó maga
rajta első Nadragulya

Ez itt első Nadragulya
az ottan a hajóduda
ez itten a hajókémény
a többi a hajó maga.
Játsszátok el a verset!
Filctoll, kisméretű papírok, vagy festés

2. hét

Különleges hajók tervei

Esetleg hajóépítés különböző anyagokból.
Egyéni vagy kiscsoportos munka
Színes eszközök

3. hét

Befejezés

4. hét

Osztálytársam

Fedőfestés egymásról.
A kép lehet reális, vagy a társamat valami mesebeli helyzetben ábrázoló.

Fedőfesték

Április

1. hét

Kútba nézünk

Körbeállunk egy nagy kör alakú kartont, vagy farost lapot, körberajzoljuk a rávetődő árnyékokat, majd megpróbáljuk úgy kifesteni, ahogy alulról látszanánk.
És mi van a fejünk fölött?Madarak, ágak, felhők, vagy valami egész más?
Előkészítés: alapkarton vagy farostlemez bekészítése
Fedőfesték

2. hét

Sárkányépítés

Előkészítés: asztalok szembeforgatása, letakarása.
Csomagolópapír, nádszálak vagy vékony farudak, spárga, ragasztó, olló.

3. hét

Festés

Fedőfesték

4. hét

Sárkányeregetés

Ha rossz az idő, előre hozzuk a jégsárkány – tűzsárkány feladatot.Fotózás

Május

1. hét

Sárkányeregetés

Epikus kép festése a fotók alapján a sárkányeregetésről. Esetleg az eregető gyerekek is átalakulhatnak sárkányokká.

Színes eszközök

2. hét

Tűzsárkány

Valahol messze, élnek a tűzsárkányok. Fénykép még nem készült róluk, csak festmények, mindenki másképp emlékszik rájuk

Szemléltetés: Sárkányok sorozat projektor

Színes eszközök

Ti hogy képzelitek el?

Sárkányok.htm

3. hét

Jégsárkány

Szemléltetés: sárkányok sorozat, projektor

Színes eszközök

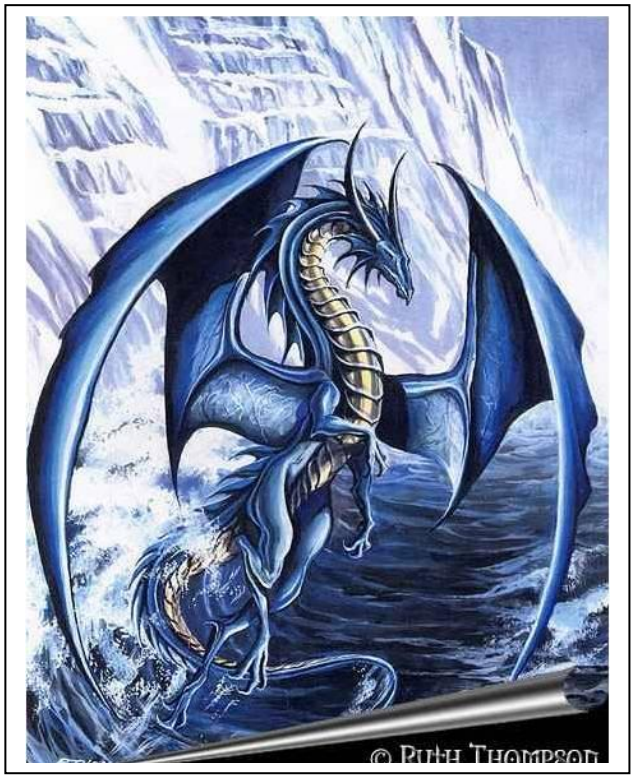

Színes eszközök

Június

1. hét

Harc

2. hét

Zárófoglalkozás

Előképző 2.

Szeptember

1. hét

A bohóc

Sablonmentesítő feladatként, vagy szigorúbb látvány utáni tanulmányok oldására szolgálhat.

- Készítsetek színespapír kivágással vagy tépéssel csoportképet néhány bohócról, az alábbi szabályok betartásával: mindenki csak egyféle "alkatrészt" gyárthat. (Kéz, szem, száj, orr, fül, stb.) Ezek az alkatrészek persze lehetnek egészen különbözőek. Mindenből annyi példányt gyártsatok, ahány bohócot össze szeretnétek majd állítani. Munka közben nem figyelhetitek egymás munkáját, nem alkalmazkodhattok egymáshoz. Mindent ráragasztással kell legyártani, tehát a szembe a szemgolyót, a ruhára a zsebeket, stb.

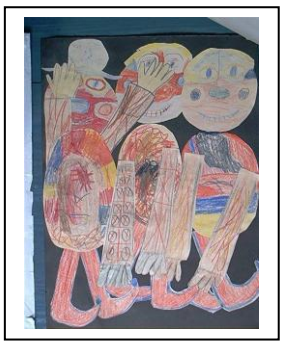

Esetleg megadhatjuk az alapvető méreteket.

- Aki elkészült vágjon ki hasonló részeket dipából. Rakjátok össze őket csoportképpé, majd ragasszátok fel egy nagy alappapírra.
- A Színespapír kivágat maga a kész kép, esetleg még rá lehet dolgozni fedőfestékkel, a fehér papír ragasztásról nyomat készül.
-

A papírmetszetet alaposan ragasszuk fel. Ha a papírmetszet kinövi magasnyomó gépünk méreteit: áthengerezés után a terem padlójára fektetjük, újságpapír alapra, rátesszük a nyomópapírt, majd a cipőket levéve gondosan végigtapossuk.

Ha gyorsan elkészülünk: **Bohócok festése**

Színespapírok, nagy Dipa, szürkelemez vagy hullámkarton alappapír, olló – ragasztó. Fedőfesték festék, technokol.

2. hét

Bohóc monotípiák

Olló, ragasztó, technokol. Nyomdafesték, üveglap, festékezőhengerek, törlőrongy, lakkbenzin, kézmosó

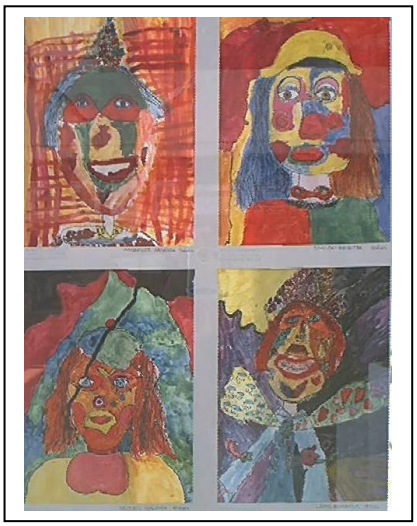

3. hét

Bohóc maszkok

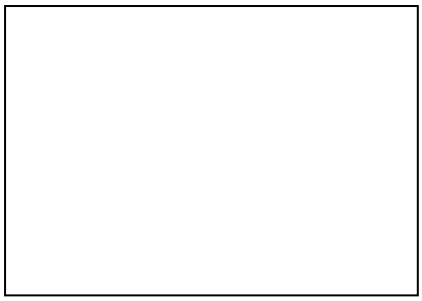

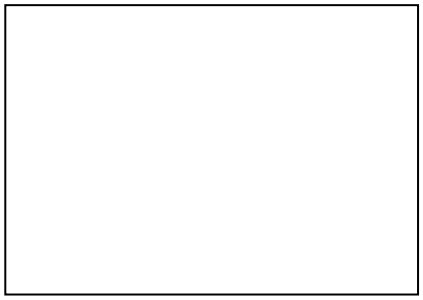

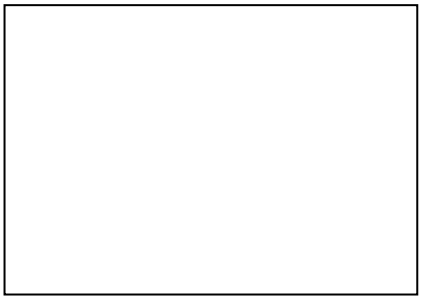

Színes eszközök, kartonok, olló, ragasztó, lyukasztó, fonalak, textilmaradékok

Október

1. hét

Tükör önarcképek

Képkeretezőktől, üvegesektől szerzünk kis hulladék tükröket, a szélét csiszolópapírral meghúzzuk. Az asztalra papírlapot teszünk (hogy a tükör el ne csússzon), egy mértani testnek, vagy üvegnek támasztjuk a kis tükröt. A feladat: alkoholos filccel rárajzolni, vagy ráfesteni az önarcképünket. Ha kész, a hátteret is megoldjuk, ehhez persze át lehet ülni valahová, ahol érdekesebb a háttér, vagy fejből is lehet dolgozni.

Kis tükrök, alkoholos filckészlet, Fedőfesték

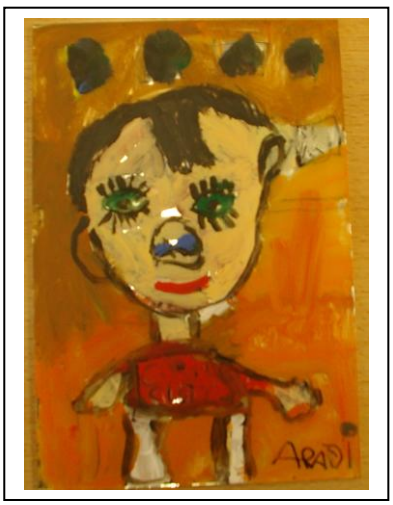

2. hét

Másolatok üveglapra.

Fordított festésmód. Ráfektetünk egy üveglapot a tükörre festett képre,

Üveglapok, Fedőfesték

3. hét

Technikai változatok az arcképre.

A kép újraalkotása filctollal, színesceruzával, olajpasztellel, különböző szerepekbe, helyzetekbe képzelve önmagunkat.

Vagy: **<u>Hangulat arcképek</u>**

Színes és grafikai eszközök

November

1. hét

Bokrok között.

"Gyöngy az idő, vándoroljunk / nincs szekerünk bandukoljunk/ lassú folyó ága mellett / járjuk a halk fűzfa berket/ Este a láb gyönge, fáradt/ bokrok alatt nézünk ágyat/ szöcske bokán jő az álom/ száll a világ lepkeszárnyon."
Dolgozhatunk szerepjátékos előkészítéssel, de ki is sétálhatunk, fényképeket készítve a jellegzetes szituációkról, és ezt követheti a benti feldolgozás.
Ha a teremben maradunk:
Először beszélgetünk a versről, majd készülődni kezdünk a vándorútra. Ki hogyan öltözik fel, mit hoz magával. Hogy jutunk ki a faluból, városból? Meddig kell mennünk, hogy lassú folyó menti fűzfa - berket találjunk?
(Itt esetleg beszúrhatjuk a következő foglalkozást, a nyomhagyást, gipszöntést.)
A vándorutat az esti alvás zárja. Először az úton megyünk, két oldalt fák állnak. Aztán bemegyünk az erdőbe. Egyre sűrűbb lesz. Végül úgy döntünk, nem megyünk tovább, itt alszunk. Az erdő már nagyon sűrű. A bokrok összeborulnak felettünk. Olyan sűrűn, hogy ha eső esne, nem áznánk meg.
A beszélgetés után eljátsszuk a vándorutat. A folyóparthoz érve a gyerekek egy része fává, bokorrá változik, összeborulnak a vándorok fölött. A vándorok próbálnak minél kisebb területen összekucorodni az alváshoz.
A játék végén rajzolhat mindenki szabadon, vagy beoszthatjuk, ki melyik részt rajzolja meg. (Még jobb persze, ha valóban ki tudunk menni egy erdőbe, rajztáblákkal, rajzolunk mindenfélét, aztán otthon újrajátsszuk az eseményeket, majd illusztráljuk a verset.)

Kompozíciós változat

Ha a komponálás finomítása a cél, készíttethetünk kompozíciós vázlatokat, majd kidolgozhatjuk a legsikeresebb vázlatot.

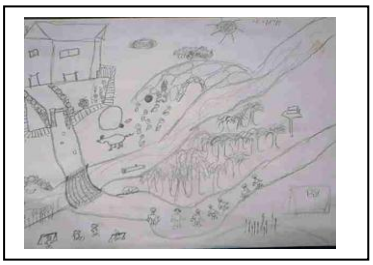
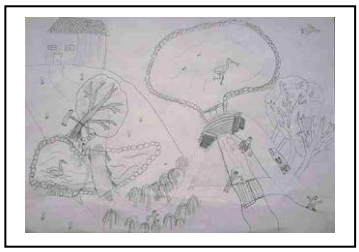
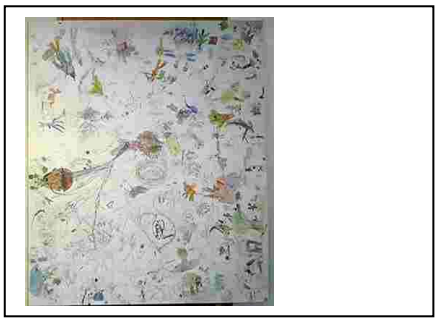

A rajzjegyzetek elkészítése után,
ha még korábban nem tettük, most rendezhetünk egy rajz-forgót. (Lásd hátrébb.)

Ceruza, filctoll

2. hét

Száll a világ lepkeszárnyon.

Nagyon szép munkákat eredményezhet annak a pillanatnak a megfestése, megrajzolása, amikor az elalvás előtti pillanatokban egymásba mosódik álom és valóság.
Újrajátsszuk a vándorutat, nekikészülődünk az alváshoz, felelevenítjük elalvás előtti élményeinket.
Megfesthetjük egy sorozatban, ahogyan szétmosódnak a fejünk fölött lévő ágak, levelek, virágok, lepkék.
Beszélgethetünk arról, hogyan növekedhetnek álmunkban a kis szöcskék, lepkék nagy tündérekké, a fák, bokrok hogyan változhatnak át kunyhókká, vagy palotákká, és megfesthetjük ezeket az álmokat.

Színes eszközök

3. hét

Nyomhagyási gyakorlatok agyagban.

A foglalkozás voltaképp az előző feladat megoldása térben.
Megnézhetjük az előző foglalkozás rajzait, és elkezdjük a mintázást agyagból. Mintázhatunk az erdőben gyűjtött termésekből is.
Végül - ha egy kis mesterkedéssel is össze szeretnénk kötni, jöhet egy kis nyomkiöntés.

Tegyünk ki az asztalokra mindenféle kellékeket. Ágak, száraz termések, csigaház, stb. Az agyagot már nem használhatjuk égetésre, a belé került gipszdarabok miatt, ezért- ha agyag szűkében vagyunk, célszerű külön edényben tartani a következő - hasonló célú - felhasználásig.
A gyerekek begyúrják az agyagot, majd ellapítják, a felületét megdolgozzák mintázófával, hogy a földfelszínt utánozza. Erdőben jártunk, és a földön nyomokat találtunk. Mik lehettek ezek? (Lábnyomok, állatok nyomai, földre hullott termések, ágak lenyomatai.) Alakítson ki mindenki egy ilyen nyomokkal tarkított agyagtáblát!
Az agyagba belenyomunk egy-egy keménypapír keretet, majd gipszet keverünk, és gyorsan megöntjük a táblákat..\TECHNIKA\Technika.doc - gipsz dombormű öntése Amíg megköt a gipsz, elkezdjük megmintázni azokat az állatokat, vagy más lényeket, akik a nyomokat hagyták. (Ha még maradt időnk az órából. ha nem, a jövő héten folytatjuk.) Ha megkötött a gipsz, lefejtjük az agyagot, és megpróbáljuk megmintázni a kapott gipsz domborművet is agyagból, ez lesz az alap, amire elhelyezzük a figurákat. (Nagyobb gyerekek esetleg hiperrealista mintázásba kezdhetnek, ahol az ágakat, leveleket benyomják, a bogarakat, lepkéket, vagy más szereplőket megpróbálják élethűen megmintázni.)
Akik hamar elkészülnek, esetleg belelátásos továbbmintázást végezhetnek, egy-egy érdekesebb alakú fa vagy kő nyomatán.

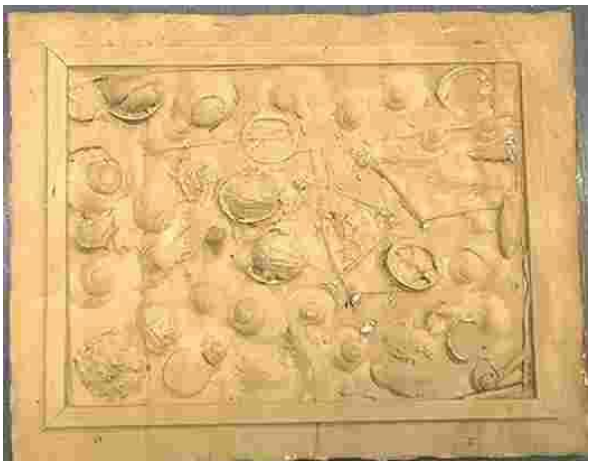

Közös munka a művészeti iskola elsőseitől.

Egyéni munka.

Belelátásos tovább mintázás a művészeti iskola harmadik osztályából.

Előkészítés: gipszöntő készlet
Agyag, gipszöntés

4. hét

A gipszöntvények kifestése, utána szabad festés.

Fedőfesték

December

1. hét

Nyomhagyási gyakorlatok más eszközökkel

Krumpli dúcokból megpróbálunk a termésekhez hasonló nyomokat hagyó formákat faragni.
Ehhez először elemezzük kicsit a termésnyomatokat. Egy kör, benne pontocskák. Egy hosszúkás, a szélein keskenyedő, bővülő folt, benne keresztirányú vonalak. Csigavonal. A kövek szabálytalan vonalai.
Eloszthatjuk, ki mit vés meg, vagy mindenki szabadon próbálkozik.
Az elkészült nyomódúcokat gombfestékről ecsettel színezzük, és

nyomatokat készítünk.
Szabálytalanul, a domborművet utánozva, majd megpróbálunk szabályosabb halmazokat készíteni.
Ollóval is vághatunk nyomóformákat vékony szivacsból, majd palmatex ragasztóval kis fahasábok végére ragasztjuk.

<u>Figuratív nyomatok</u>

A kicsiknél a technika bevezetése könnyebb a nonfiguratív feladattal, amint azonban már tudnak önállóan nyomóformákat alakítani, jöhet a figuratív nyomatkép készítése. Vághat ki mindenki szabadon néhány nyomóformát, amire szerinte egy képen szükség lehet, vagy feloszthatjuk a feladatokat. Fák, növények, virágok, madarak, állatok, emberek, stb.
Az elkészült nyomóformákat összerakjuk egy asztalra, és mindenki szabadon vehet belőlük.
Esetleg megint jöhet egy nagy közös nyomatkép.
Nyomhagyási gyakorlatok ecsettel.

Innen tovább: Jelzés, illusztrálás, betűkép, portré készítése.

A kivágott motívumok felsorolása.

László Nátán képpé összeállított szivacs kivágatai.

Közösen fejlesztett kép.

Vagy a nyomhagyás helyett:
Cérnahúzásos játékok.
A kihúzás után továbbfestés

Akvarell, Fedőfesték, krumpli – szivacsdarabok, linóvésők, kések, ollók, cérna.

2. hét

Karácsonyi lapok

Képeslap méretű lapok, színes eszközök

3. hét
Befejezés

Január
1. hét
Hópihe királynő. Rajzolás

Hópelyhekről készült fotókat nézünk, aztán világos színű zsírkrétákkal megpróbáljuk megrajzolni a hópihe királynőt- Aki hamar elkészül, hátteret rajzol mögé.
Szemléltetés: Hópelyhek sorozat projektor

Zsírkréta vonalrajz

2. hét
Festés

Kifestjük a rajzokat akvarellel.
akvarell ráfestés

3. hét
Kártyakészítés

Magyar kártyákról készítünk másolatokat. Mindenki négy példányban készítse el ugyanazt a lapot. Törekedjék a lehető legpontosabb másolásra. Ha mindenki elkészült játszunk egy nagy közös pároztató játékot. Körbeülünk, összekeverjük a kártyákat, mindenkinek adunk négy darabot. Az első gyerek kitesz egyet. Az óramutató járásának irányában halad a kör. A következő az lehet, aki tud hozzá párt tenni. Megy a kör, fokozatosan szaporodnak a kártyák.

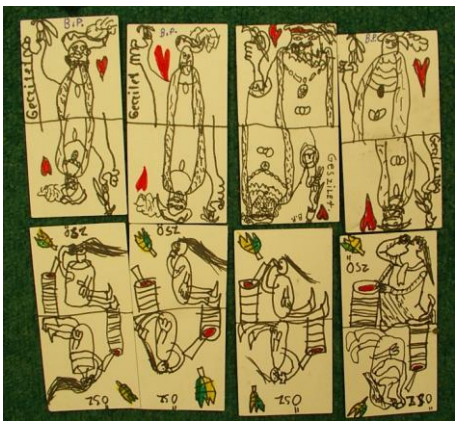

Filctoll, kis lapok.

4. hét
Saját kártyák tervezése

Aki hamarabb elkészül, rajzolhat egy képet a kártyázó csoportról is.
Filctoll, kis lapok.

1Néhányan kedvelt emblémáikból készítenek kártyákat.ersze a

Február
1. hét
Befejezés

2. hét

Színpiramis festése

Akvarell, vagy Fedőfesték

3. hét

Színpiramis képbe építése

Színes technikák

4. hét

Befejezés

Március

1. hét

Éled a természet

Növények rajza festése látvány után

Megrajzoljuk vagy megfestjük a növények körvonalait, majd szabad mintázással alakítjuk ki a belső részt.

Ceruza, filctoll, színes eszközök.

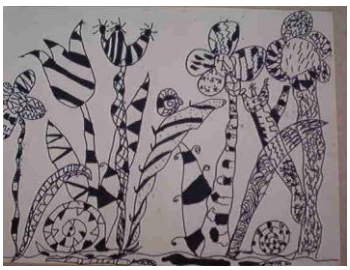

2. hét

Életre kelt növények

Nagy Dénes tanítványainak munkái

Ceruza, filctoll, színes eszközök.

3. hét

Egy tavaszi történet

Mi történhet egy szép tavaszi napon?

Esetleg segédvers:

Tüzem lobogóm

Lobog tulipán szoknyád,
leng liliomláng sálad,
szikrás szél fúj, s lobot vet
hajad is: csupa láng vagy!

Élek-halok a fényért,
égj hát gyönyörűm lángolj!
Tüzem, lobogóm vagy már.
Lobbantsd rám, ifjúságom!

Színes eszközök

2 Magunkat is belefesthetjük.

4. hét

Virágtündérek, vagy a történet plasztikai megjelenítése.

Színes vagy plasztikai eszközök

Április
1. hét

A lepkéknek királyuk van meg királynéjuk.
A lepkék birodalma itt lehet a közelben.
Öregapám azt mondja a folyónál,
öreganyám azt, a kertünk végiben.
Más baj is van :
Öregapám azt mondja,
a lepke virág csak tud repülni.
Kérdem öreganyámat :
- Virág-e a lepke?
Öreganyám kezéből kiesik a varrni való vászon, ümmög, aztán azt mondja :
- Bajosan virág.
- Akkor micsoda?
- Lepke.

Virág-e a lepke?

. (Kiss Anna)

Fessük meg a viráglepkét! A lepkekirályt, a lepkekirályság lakóit!
A lepkepalotát!
Játsszunk el egy történetet lepkeországból! Csináljatok mesebeli pillangókat kartonból, sóliszt gyurmából, függesszétek fonalakra a teremben!
Ragasszunk bio-art lepkéket papírra, vagy szövött gyékény, vessző, csuhé alapra.

Másik változat:
Lepkéket nézegetünk fényképekről. Első feladat: rajzoljon, fessen mindenki emlékezetből néhány lepkét!
Második feladat: rajzoljon - fessen képzeletbeli lepkéket.
Harmadik feladat: Felolvassuk a verset, nem beszéljük meg, mindenki rajzolja - fesse meg úgy, ahogy gondolja.
Negyedik feladat: megbeszéljük, mi is történik a versben. (Lásd: illusztráció fejezet, Virág-e a lepke?)
Ezek után rajzoljunk, fessünk egy képet a lepke birodalomról, vagy a versről.
Színes eszközök. Olló, ragasztó.

2. hét
Befejezés

3. hét
Lepkeország házai

Lepkeország kép festése

4. hét

Farkas Tibor 5. O. Széchenyi krt-i Ált. Isk.

Fedőfesték

Május
1. hét
Befejezés

2. hét
Lepke plasztikák
(Cell, drót-nylon, stb)

3. hét
Doboztér építése a lepkék számára

Dobozok, színes papírok, textilek, olló, ragasztó

Június

1. hét

Doboztér kifestése

Fedőfesték

2. hét

Zárófoglalkozás, búcsú az előképzőtől.

Tartalomjegyzék

Előképző 1. 2
Szeptember 2
1. hét 2
Firkák (A kisgyermekkori rajznyelv megerősítése.) 2
Nonfiguratív firkák 2
Gyermekrajzok 2
Történet rajza 2
Firkák szabadon 2
Érzelmeket hordozó firkák 2
Kép sok vonalból 3
Érzelmek kifejezése vonalakkal 3
Folt firkák 3
Figuratív rajzok, festmények 3
Szemléltetés: táblai rajz 3
Filctoll (esetleg:golyóstoll, filctoll, ceruza) különböző méretű papírok. 4
2. . hét 4
A kóró és a kismadár 4
Zsírkréta vagy fedőfesték. Nagy papírcsík vagy A/1-es dipa 4
3. hét 4
Egyéni munka 4
Filctoll, zsírkréta, akvarell vagy fedőfestés 5
Október 5
1. hét 5
Rajz forgó 5
Előkészítés: asztalok összetolása, A/1 v. A/2-es Farostlemez felrakása 5
Filckészlet, A/1 v A/2-es lapok, ... 5
2. . hét 5
Saját mese rajzolása/festése a nagy képről vett alakokkal. 5
Technikák:AT3. hét 5
3. hét 6
Sétáló ceruza 6
Mire hasonlít? 6
Színezgetés 6
Szabad rajz 6
Szemléltetés: Táblai rajz 6
Technika: Filctoll, színesceruza, ceruza.Papírok: A/6-A/4 ig 6
4. hét 6
Sétáló ceruza szabad rajzok befejezése 6
November 6
1. hét 6
Sétáló ecset 6
Szemléltetés: tábali festés papírra. 6
Technika: Fedőfesték, A/3-as vagy A/2-es dipa. 6
2. hét 7
Szillők és Morgorok 7
Esetleg előkészítésképpen diavetítés Tematikus diák: kontrasztok 7
Filctoll, színesceruza, olajpasztell, vagy Fedőfesték. 7
3. hét 7
Szillmorg írások 7

Esetleg szemléltethetünk kalligrafikus munkákkal Tematikus diák: Jelek vagy Írás 7
Filctoll anilinky vagy Fedőfesték 7
Szillők és Morgorok. Mintázás 8
Agyag, mintázóeszközök. 8
December 8
1. hét 8
Alakok kifestése 8
Fedőfesték 8
2. hét 8
Szillők és Morgorok. Mintázás uszadékfákból 8
Fedőfesték 8
Előkészítés Uszadékfák felcsavarozása 8
3. hét 9
Szillők és Morgorok jelei 9
Január 9
1. hét 9
Szilmorgia 9
Fedőfesték, farostlemezre vagy kartonra 9
2. hét 10
Nagy közös kép festése Szilmorgiáról 10
Előkészítés: nagy üveglap 10
Fedőfesték, farostlemezre, kartonra vagy üveglapra. Ez esetben először alkoholos filctoll rajz. 10
3. hét 10
Befejezés 10
4. hét 10
Noé története 10
Előkészítés: folyóiratok, albumok, képek bekészítése 10
Ceruza, színes eszközök 10
Szemléltetés: folyóiratok, albumok, egyéb képek. 10
Február 10
1. hét 10
Nagy hajó készül 11
Fedőfesték, papírmetszet. Ollók, ragasztó. 11
2. hét 11
A papírmetszetek befejezése 11
Üveglap, festékezőhengerek, nagy papír, lakkbenzin, törlőrongy, kézmosó 11
3. hét 12
Saját kép festése a hajóról 12
Színes eszközök 12
4. hét 12
Saját kép befejezése 12
Agyag, mintázóeszközök 12
1. hét 12
Kiss Anna: Hajó 12
Filctoll, kisméretű papírok, vagy festés 13
2. hét 13
Különleges hajók tervei 13
Színes eszközök 13
3. hét 13
Befejezés 13
4. hét 13
Osztálytársam 13
Fedőfesték 13
Április 13
1. hét 13
Előkészítés: alapkarton vagy farostlemez bekészítése 13
Fedőfesték 13
2. hét 13
Sárkányépítés 13
Előkészítés: asztalok szembeforgatása, letakarása. 13

Csomagolópapír, nádszálak vagy vékony farudak, spárga, ragasztó, olló. 13
3. hét 13
Festés 13
Fedőfesték 13
4. hét 14
Sárkányeregetés 14
Május 14
1. hét 14
Sárkányeregetés 14
Színes eszközök 14
2. hét 14
Tűzsárkány 14
Szemléltetés: Sárkányok sorozat projektor 14
Színes eszközök 14
3. hét 15
Jégsárkány 15
Szemléltetés: sárkányok sorozat, projektor 15
Színes eszközök 15
Június 15
1. hét 15
Harc 15
Színes eszközök 15
2. hét 15
Zárófoglalkozás 15
Előképző 2. 16
Szeptember 16
1. hét 16
A bohóc 16
Színespapírok, nagy Dipa, szürkelemez vagy hullámkarton alappapír, olló – ragasztó. Fedőfesték festék, technokol. 16
2. hét 16
Bohóc monotípiák 16
Olló, ragasztó, technokol. Nyomdafesték, üveglap, festékezőhengerek, törlőrongy, lakkbenzin, kézmosó 16
3. hét 17
Bohóc maszkok 17
Színes eszközök, kartonok, olló, ragasztó, lyukasztó, fonalak, textilmaradékok 17
Október 17
1. hét 17
Tükör önarcképek 17
Kis tükrök, alkoholos filckészlet, Fedőfesték 17
2. hét 18
Másolatok üveglapra. 18
Üveglapok, Fedőfesték 18
3. hét 18
Technikai változatok az arcképre. 18
Színes és grafikai eszközök 18
November 18
1. hét 18
Bokrok között. 19
Kompozíciós változat 19
Ceruza, filctoll 19
2. hét 19
Száll a világ lepkeszárnyon. 19
Színes eszközök 19
3. hét 19
Nyomhagyási gyakorlatok agyagban. 19
Előkészítés: gipszöntő készlet 20
Agyag, gipszöntés 20
4. hét 20

A gipszöntvények kifestése, utána szabad festés. 20
Fedőfesték 20
December 21
1. hét 21
Nyomhagyási gyakorlatok más eszközökkel 21
Figuratív nyomatok 21
Akvarell, Fedőfesték, krumpli – szivacsdarabok, linóvésők, kések, ollók, cérna. 22
2. hét 22
Karácsonyi lapok 22
Képeslap méretű lapok, színes eszközök 22
3. hét 22
Befejezés 22
Január 22
1. hét 22
Hópihe királynő. Rajzolás 22
Szemléltetés: Hópelyhek sorozat projektor 22
Zsírkréta vonalrajz 22
2. hét 22
Festés 22
akvarell ráfestés 22
3. hét 22
Kártyakészítés 22
Filctoll, kis lapok. 22
4. hét 22
Saját kártyák tervezése 22
Filctoll, kis lapok. 22
Február 22
1. hét 22
Befejezés 22
2. hét 23
Színpiramis festése 23
Akvarell, vagy Fedőfesték 23
3. hét 23
Színpiramis képbe építése 23
Színes technikák 23
4. hét 23
Befejezés 23
Március 23
1. hét 23
Éled a természet 23
Ceruza, filctoll, színes eszközök. 23
2. hét 23
Életre kelt növények 23
Ceruza, filctoll, színes eszközök. 23
3. hét 23
Egy tavaszi történet 23
Tüzem lobogóm 24
Színes eszközök 24
4. hét 24
Virágtündérek, vagy a történet plasztikai megjelenítése. 24
Színes vagy plasztikai eszközök 24
Április 24
1. hét 24
Virág-e a lepke? 24
Színes eszközök. Olló, ragasztó. 25
2. hét 25
Befejezés 25
3. hét 25
Lepkeország házai 25
4. hét 25

Lepkeország kép festése 25
Fedőfesték 25
Május 25
1. hét 25
Befejezés 25
2. hét 25
Lepke plasztikák 25
3. hét 25
Doboztér építése a lepkék számára 25
Dobozok, színes papírok, textilek, olló, ragasztó 26
Június 26
1. hét 26
Doboztér kifestése 26
Fedőfesték 26
2. hét 26
Zárófoglalkozás, búcsú az előképzőtől. 26